

מסכת מכות

פרק א

א. כיצד העדים נעשים זוממין, מעידין אנו באיש פלוני שהוא בן גרושה או בן חלוצה, אין אומרים יעשה זה בן גרושה או בן חלוצה תחתיו, אלא לוקה ארבעים. מעידין אנו באיש פלוני שהוא חייב לגלות, אין אומרים יגלה זה תחתיו, אלא לוקה ארבעים. מעידין אנו באיש פלוני שגרש את אשתו ולא נתן לה כתובה, וקלא בין היום ובין למחר סופו לתן לה כתובה, אומדין כמה אדם רוצה לתן בכתובה של זו, שאם נתאלמנה או נתגרשה, ואם מתה יירשנה בעלה. מעידין אנו באיש פלוני שהוא חייב לחברו אלהי זוז על מנת לתנן לו מכאן ועד שלשים יום, והוא אומר מכאן ועד עשר שנים, אומדין כמה אדם רוצה לתן ויהיו כידו אלהי זוז, בין נותנן מכאן ועד שלשים יום, בין נותנן מכאן ועד עשר שנים:

ב. מעידין אנו באיש פלוני שחייב לחברו מאתיים זוז, ונמצאו זוממין, לוקין ומשלמין, שלא השם המביאו לידי מכות, מביאו

לידי תשלומין, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, כל המשלם אינו לוקה:

ג. מעידין אנו באיש פלוני שהוא חייב מלקות ארבעים, ונמצאו זוממין, לוקין שמונים, משום לא תענה ברעך עד שקר (שמות כ), ומשום ועשיתם לו כאשר זמם (דברים יט), דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, אינן לוקין אלא ארבעים. משלשין בממון ואין משלשין במכות. כיצד, העידוהו שהוא חייב לחברו מאתיים זוז, ונמצאו זוממין, משלשין ביניהם. אבל אם העידוהו שהוא חייב מלקות ארבעים, ונמצאו זוממין, כל אחד ואחד לוקה ארבעים:

ד. אין העדים נעשים זוממין עד שיזומו את עצמן. כיצד, אמרו מעידין אנו באיש פלוני שהרג את הנפש, אמרו להן היאך אתם מעידין, שהרי נהרג זה או ההורג היה עמנו אותו היום במקום פלוני, אין אלו זוממין. אבל אמרו להם היאך אתם מעידין, שהרי אתם הייתם עמנו אותו היום במקום פלוני, הרי אלו זוממין, ונהרגין על פיהם:

ה. באו אחרים והזימום, באו אחרים והזימום, אפלו מאה, כלם יהרגו. רבי יהודה אומר, אסטסית היא זו, ואינה נהרגת אלא כת הראשונה בלבד:

ו. אין העדים זוממין נהרגין, עד שיגמר הדין, ושהרי הצדוקין אומרים, עד שיהרג, שנאמר נפש תחת נפש. אמרו להם חכמים, והלא כבר נאמר (דברים יט) ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו, ויהי אחיו קים. ואם כן למה נאמר נפש תחת נפש, יכול משעה שקבלו עדותו יהרגו, תלמוד לומר, נפש תחת נפש, הא אינו נהרגין עד שיגמר הדין:

ז. על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת (שם יז), אם מתקימת העדות בשנים, למה פרט הכתוב בשלשה, אלא להקיש שלשה לשנים, מה שלשה מזימין את השנים, אף השנים יזומו את השלשה. ומנין אפלו מאה, תלמוד לומר, עדים. רבי שמעון אומר, מה שנים אינו נהרגין עד שיהיו שניהם זוממין, אף שלשה אינו נהרגין עד שיהיו שלשתן זוממין. ומנין אפלו מאה, תלמוד לומר, עדים. רבי עקיבא אומר, לא בא השלישי אלא להחמיר עליו ולעשות דינו כיוצא באלו. ואם כן ענש הכתוב לנטפל לעוברי עברה כעוברי עברה, על אחת כמה וכמה ישלם שוטר לנטפל לעושי מצוה כעושי מצוה:

ח. מה שנים נמצא אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטלה, אף שלשה נמצא אחד מהן קרוב או פסול, עדותן בטלה. מנין אפלו מאה, תלמוד לומר, עדים. אמר רבי יוסי, במה דברים אמורים, בדיני נפשות. אבל בדיני ממונות, תתקיים העדות בשאר. רבי

אומר, אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות. בזמן שהתרו בהן, אבל
בזמן שלא התרו בהן, מה יעשו שני אחין שראו באחד שהרג את
הנפיש:

ט. היו שנים רואין אותו מחלון זה ושנים רואין אותו מחלון זה
ואחד מתרה בו באמצע, בזמן שמקצתן רואין אלו את אלו, הרי
אלו עדות אחת. ואם לאו, הרי אלו שתי עדיות. לפיכך אם נמצאת
אחת מהן זוממת, הוא והן נהרגין והשניה פטורה. רבי יוסי אומר,
לעולם אין נהרגין עד שיהיו פי שני עדיו מתרין בו, שנאמר
(דברים יז) על פי שנים עדים. דבר אחר, על פי שנים עדים, שלא
תהא סנהדרין שומעת מפי התרגמן:

י. מי שנגמר דינו וברח ובא לפני אותו בית דין, אין סותרים את
דינו. כל מקום שיעמדו שנים ויאמרו, מעידין אנו באיש פלוני
שנגמר דינו בבית דינו של פלוני, ופלוני ופלוני עדיו, הרי זה
יהרג. סנהדרין נוהגת בארץ ובחוץ לארץ. סנהדרין ההורגת אחד
בשבוע נקראת חבלנית. רבי אלעזר בן עזריה אומר, אחד לשבעים
שנה. רבי טרפון ורבי עקיבא אומרים, אלו היינו בסנהדרין לא
נהרג אדם מעולם. רבן שמעון בן גמליאל אומר, אף הן מרבין
שופכי דמים בישראל:

